

Petteri Haveri

26.8.2026

Viite: VN/6119/2025 Ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma

Lausunto ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelman luonnoksesta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää mahdollisuudesta lausua. Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma (sosiaalinen ilmastosuunnitelma) on osa kansallista ja eurooppalaista ilmastopolitiikan kokonaisuutta, jossa kuvataan toimia tukea haavoittuvia kotitalouksia, mikroyrityksiä ja liikenteen käyttäjiä siirtymässä irti fossiilisista polttoaineista.

Rakennusten energiatehokkuusneuvonta kuluttajille ja mikroyrityksille

On hyvä, että haavoittuviin kotitalouksiin ja haavoittuviin mikroyrityksiin, joilla on kohonnut riski energiaköyhyyteen tai rajalliset mahdollisuudet hyödyntää olemassa olevia energiapalveluja ja tukijärjestelmiä kohdistetaan neuvontapalveluja ja että suunniteltu toteutus tapahtuu jo käytössä olevaa neuvontajärjestelmää hyödyntämällä. Kuitenkin on hyvä tunnistaa, että näiden neuvontapalvelujen tulee olla luonteeltaan käytössä olevaa yleistä neuvontaa kattavampia, jotta neuvonta ei jää vain neuvonnan tasolle, vaan se johtaa myös energiatehokkuutta parantaviin toimiin kohderyhmässä. Kohderyhmä tulee edellyttämään neuvonnalta konsultoivampaa roolia ja tukea neuvonnalta koko hankintaprosessin aikana, joten neuvonnan luonteen on oltava merkittävästi nykytasoista kehittyneempää, jotta se johtaa toimenpiteisiin ja neuvonnan rahoituksella saavutetaan tavoitellut päästövähennystoimet.

Energia-avustukset asunto-osakeyhtiöille

Lämmitystavan vaihtoon, kaukolämpöön, maalämpöön tai vesi- ja ilmalämpöpumppujärjestelmään, tukea tulee ohjata vain silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta tällä hetkellä käytävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä. Tällä rajauksella uusi tuki olisi myös linjassa kesäkuussa 2026 lausunnoilla olleen asuinrakennusten korjausavustuksen kanssa.

Ehdotamme, että toimenpiteistä poistetaan "Lämmitysmuodon vaihto ja uusiutuvan energian hyödyntäminen". Tämän toimenpiteen muotoilu on liian yleinen, ja soveltuvien osin se sisältyy jo kahteen seuraavaan toimenpiteeseen, "polttoon perustuvan lämmityksen ja suoran sähkölämmityksen korvaaminen lämpöpumppuratkaisuilla tai kaukolämmöllä" ja "aurinkosähkön tai -lämmön asentaminen".

Ehdotamme, että lisäksi avustuskelpoiseksi toimeksi lisätään "sähköautojen latauspisteiden rakentaminen asunto-osakeyhtiön omistamille parkkipaikoille". Kotilatauksen saatavuus on merkittävä este sähköisen liikenteen yleistymiselle ja siten fossiilisista polttoaineista irtautumiselle. Kotilatauslaitteiden asentamiseen taloyhtiöissä liittyvät samat haasteet kuin energiatehokkuusremontteihin.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Avustukset energiatehokkuuden parantamiseen valtion tukemille asuntoyhteisöille

Lämmitystavan vaihtoon, kaukolämpöön, maalämpöön tai vesi- ja ilmalämpöpumppujärjestelmään, tukea tulee ohjata vain silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta tällä hetkellä käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä. Tällä rajauksella uusi tuki olisi myös linjassa kesäkuussa 2026 lausunnoilla olleen asuinrakennusten korjausavustuksen kanssa.

Ehdotamme, että toimenpiteistä poistetaan ”Lämmitysmuodon vaihto ja uusiutuvan energian hyödyntäminen”. Tämän toimenpiteen muotoilu on liian yleinen, ja soveltuvien osin se sisältyy jo kahteen seuraavaan toimenpiteeseen, ”polttoon perustuvan lämmityksen ja suoran sähkölämmityksen korvaaminen lämpöpumppuratkaisuilla tai kaukolämmöllä” ja ”aurinkosähkön tai -lämmön asentaminen”.

Ehdotamme, että lisäksi avustuskelpoiseksi toimeksi lisätään ”sähköautojen latauspisteiden rakentaminen asunto-yhteisön omistamille parkkipaikoille”. Kotilatauksen saatavuus on merkittävä este sähköisen liikenteen yleistymiselle ja siten fossiilisista polttoaineista irtautumiselle. Kotilatauslaitteiden asentamiseen asunto-yhteisöissä liittyvät samat haasteet kuin energiatehokkuusremontteihin.

Införande av anropsstyrd kollektivtrafik på Åland

Ei kommentteja

Henkilöauton romutuspalkkio yksityishenkilöille

Pidämme tervetulleena, että romutuspalkkio kattaisi myös leasing-mallin ja käytettynä hankittavat sähköautot. Lisäksi olisi perusteltua hyväksyä tukikelpoisiksi hankinnoiksi erilaiset sähkökäyttöiset kevyet kulkuneuvot ja sähköavusteiset polkupyörät. Tämä voisi mahdollistaa useammalle vähävaraiselle kotitaloudelle irtautumisen polttomoottoriautosta ja kattamaan liikkumisen tarpeet päästöttömästi.

Raskaan kaluston hankintatuki mikroyrityksille

Pidämme tervetulleena edistää mikroyritysten käyttämän kaluston uudistamista päästöttömäksi ja näin myös alentaa näille yrityksille fossiilisten polttoaineiden käytöstä aiheutuvia kustannuksia. Monet mikroyritykset käyttävät kevyemmän ajoneuvoluokan pakettiautoja toiminnassaan, ja pitäisimme perusteltuna laajentaa hankintatukea kattamaan myös mikroyritysten pakettiautohankinnat.

Alueellisen joukkoliikenteen tuki

Ei kommentteja

Kutsuliikenteen tuki

Ei kommentteja

Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri-investoinnit

Ei kommentteja

Toimenpiteiden arvioidut vaikutukset

Ei kommentteja

Muut huomiot suunnitelmaan ja toimenpiteisiin

Energiaköyhyys määritellään suunnitelmassa varsin laveasti. Käytännössä energiansaatavuudesta huolehditaan Suomessa yleisen sosiaaliturvan kautta, eikä siten varsinaista tarvetta erilliselle sosiaaliperusteiselle energia-avustukselle ole. Voidaan kuitenkin ajatella perustetun sosiaalisen ilmastorahaston osaltaan kattavan yleisen sosiaaliturvan kautta saatavaa tukea.

On huomattavaa myös, etteivät pelkästään korkeat energia- tai liikkumiskustannukset tarkoita, että kotitalous olisi energiaköyhä. Olennaista on, miten paljon kotitaloudelle jää varoja muuhun elämiseen välttämättömien energia- ja liikkumiskustannusten tultua katetuksi. On toisaalta selvää, ettei tuen kohdentumista myös muille kuin vähävaraisille voi kaikissa tapauksissa estää. Suunnitelmassa kuitenkin energiaköyhyys on määritelty tarpeettoman laveasti ja esitämme sitä muutettavaksi seuraavasti:

”Energiaköyhyydelle haavoittuva on henkilö, joka on pienituloinen vuokra-asukas

tai joka asuu **taloyhtiössä** alueella, jossa asukkaiden tulotaso ja asuntojen hintataso ovat huomattavasti koko maan keskiarvoja alhaisemmat tai joka asuu rakennuksessa, joka on energiatehokkuudeltaan heikkotasoinen tai riippuvainen runsaasti energiaa kuluttavista lämmitysmuodoista tai fossiilisiin polttoaineisiin perustuvasta lämmityksestä ja **jolla energiakustannusten jälkeen muuhun elämiseen jäävä varallisuus on riittämätön.**”

Liikenneköyhyyden osalta pienituloisuuden vaikutus on paremmin huomioitu.

Lisätiedot: Petteri Haveri (petteri.haveri@energia.fi, 050 5711554)